

PAŃSTWOWA WYŻSZA SZKOŁA ZAWODOWA W KONINIE
ДЕРЖАВНА ВИЩА ПРОФЕСІЙНА ШКОЛА В КОНІНІ
UNIWERSYTET NARODOWY W UŻHORODZIE
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
AKADEMIA KSZTAŁCENIA USTAWICZNEGO W CHERSONIU
ХЕРСОНСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ
PAŃSTWOWY UNIWERSYTET PEDAGOGICZNY W KRZYWYM ROGU
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ROZWÓJ NOWOCZESNEJ EDUKACJI I NAUKI –
STAN, PROBLEMY, PERSPEKTYWY.**

AKSJOLOGICZNE ASPEKTY W ROZWOJU NAUKI I EDUKACJI

**Pod redakcją:
Jan Grzesiak, Ivan Zymomrya, Vasyl Ilnytskyj**

**РОЗВИТОК СУЧАСНОЇ ОСВІТИ І НАУКИ:
РЕЗУЛЬТАТИ, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ.**

АКСІОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ В РОЗВИТКУ НАУКИ ТА ОСВІТИ

**За редакцією:
Ян Г'єсяк, Іван Зимомря, Василь Ільницький**

Konin – Użhorod – Chersoń – Krzywy Róg
2018

Конін – Ужгород – Херсон – Кривий Ріг
2018

УДК 371.1:001(08)
ББК 74.04я43
Р 64

Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи. Аксиологічні аспекти в розвитку науки та освіти / [редактори-упорядники: Я.Гжесяк, І.Зимомря, В.Ільницький]. – Конін – Ужгород – Херсон – Кривий Ріг: Посвіт, 2018. – 422 с.

Rozwój nowoczesnej edukacji i nauki – stan, problemy, perspektywy. Aksjologiczne aspekty w rozwoju nauki i edukacji / [red.: J.Grzesiak, I.Zymomyra, W.Ilnytskyj]. – Konin – Użhorod – Chersoń – Krzywý Róg: Posvit, 2018. – 422 s.

ISBN 978-617-7235-50-6

Видання містить матеріали, що лягли в основу доповідей V-ї Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи». Молоді та досвідчені науковці висвітлюють актуальні питання в галузях педагогіки, психології, мовознавства та літературознавства, мистецтвознавства, історичних, суспільних та природничих наук, туризму, фізичного виховання та реабілітації. Матеріали стануть корисними для широкої наукової громадськості, викладачів, аспірантів, студентів.

УДК 371.1:001(08)
ББК 74.04я43

Kolegium redakcyjne:

dr hab., prof. **J.Grzesiak**; dr hab., prof. **P.Goldyn**; dr hab., prof. **I.Zymomyra**; dr hab., prof. **M.Zymomyra**; dr hab., prof. **W.Ilnytskyj**; dr hab., prof. **R.Korsak**; dr hab., prof. **J.Kuzmenko**; dr **A.Dushnyi**; dr **O.Zhyhaylo**; dr **O.Zymomyra**; dr **M.Pahuta**.

Redakcyjna kolegia:

доктор педагогічних наук, проф. **Я.Гжесяк**; д-р габ, проф. **П.Голдин**; доктор філологічних наук, проф. **І.Зимомря**; доктор філологічних наук, проф. **М.Зимомря**; доктор історичних наук, проф. **В.Ільницький**; доктор педагогічних наук, проф. **Р.Корсак**; доктор педагогічних наук, проф. **Ю.Кузьменко**; кандидат педагогічних наук, доц. **А.Душний**, кандидат психологічних наук, доц. **О.Жигайло**; кандидат філологічних наук, доц. **І.Зимомря**; кандидат педагогічних наук, доц. **М.Пагута**.

Recenzenci:

dr hab., prof. **Zenon Jasiński**
dr hab., prof. **Ihor Dobriański**

Рецензенти:

д-р габ., проф. **Зенон Ясіньскі**
д-р педагогічних наук, проф. **Ігор Добрянський**

ISBN 978-617-7235-50-6

© Я. Гжесяк, І. Зимомря, В. Ільницький, 2018
© Посвіт, 2018

2. Гойчук А.Ф., Гордієнко М.І., Гордієнко Н.М. та ін. Патологія дібров. – К.: ННЦ ІАЕ, 2004. – 470 с.
3. Горейко В.А. Степное лесоразведение к новому тысячелетию (научно-исторический обзор) // *Екологія та ноосферологія*. – 2003. – Т. 13. – № 1–2. – С. 67–79.
4. Гусев В.И., Римский-Корсаков М.Н. Определитель поврежденных лесных и декоративных деревьев и кустарников европейской части СССР. – М.; Л.: Гослесбумиздат, 1951. – С. 142–143.
5. Дрозда В.Ф., Гойчук А.Ф., Зюбак М.М. Еколого-фізіологічні особливості жолудевого довгоносика (*Curculio glandium* Marsch) у дібровах північної частини Правобережного Лісостепу // *Лісове і садово-паркове господарство*. – 2014. – № 5. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/licgos_2014_5_7
6. ДСТУ 7127: 2009. Насіння дерев та кущів. Методи фітопатологічної та ентомологічної експертизи. Чинний від 01.01.12. – К.: Вид-во Держспоживстандарт України, 2011. – IV, 42 с.
7. Земкова Р.И. Вредители генеративных органов листовых интродуцентов. – К.: Наукова думка, 1980. – 200 с.
8. Кондрашова Д.Ф., Ильина В.Н. Оценка состояния дубовых насаждений в парках города Самары // *European Student Scientific Journal*. – 2014. – № 1. – URL: <http://sjes.esrae.ru/ru/article/view?id=207>.
9. Определитель насекомых европейской части СССР: в 5 т./ редкол.: Г.Я. Бей-Биенко (гл. ред.) [и др.]. – М.-Л.: Наука, 1964–1988.
10. Румянцев М.Г. Особливості природного поновлення основних лісоутворювальних порід в дібровах Лівобережного Лісостепу України: дис... канд. с.-г. наук: спец. 06.03.03 – лісознавство і лісівництво. – Харків, 2017. – 179 с.
11. Сауткина М. Ю., Кузнецова Н.Ф., Тунякин В.Д. Современное состояние полезащитных лесных полос с преобладанием дуба черешчатого (*Quercus robur* L.) в Каменной Степи [Электронный ресурс] // *Лесохоз. інформ.*: електрон. сетевой журн. – 2018. – № 1. – С. 78–89. URL: <http://lhi.vniilm.ru/> – Режим доступу: <http://dx.doi.org/10.24419/LHI.2304-3083.2018.1.07>.
12. Сельскохозяйственная энциклопедия: [в 6 т.] / гл. ред. В.В. Мацкевич, П.П. Лобанов. – 4-е изд., перераб. и доп. – М.: Сов. энциклопедия, [1969–1975]. Т. 4: Молокомер – Припуск. – 1973. – С. 1152.
13. Харченко Н.А., Харченко Н.Н. К вопросу о естественном возобновлении дуба черешчатого под пологом материнского древостоя // *Polythematic online scientific journal of Kuban State Agrarian University*. – 2012. – № 76. – С. 299–311.
14. Юхновський В.Ю., Малюга В.М., Штофель М.О., Дударець М. Шляхи вирішення проблеми полезахисного лісорозведення в Україні // *Наукові праці Лісівничої академії наук України*. – Львів, 2009. – Вип. 7. – С. 62–65.
15. Clausi M., Leone D., Oreste M., Tarasco E. Comments on the morphology and biology of *Pammene castanicola* Trematerra & Clausi, 2009 (Lepidoptera: Tortricidae: Grapholitini) // *Zootaxa*. – 2016. – Vol. 4168 (3). – P. 570–572.

Валентина ІВАНОВА, Олександр НЕПША, Дарина ОБОЛЕНСЬКА
(Мелітополь, Україна)

СУЧАСНІ ЕКЗОГЕННІ ГЕОЛОГІЧНІ ПРОЦЕСИ В ЗАПОРІЗЬКІЙ ОБЛАСТІ ТА ЇХНІ НАСЛІДКИ

В основному, екзогенні геологічні процеси (ЕГП) в Запорізькій області розвинені на узбережжях Азовського моря, Каховського та Дніпровського водосховищ. Поширення екзогенних геологічних процесів на території області не спостерігаються, але спостерігається їх періодична активізація на узбережжі Азовського моря.

Поширення екзогенних геологічних процесів на території області наведені в таблиці 1.

Таблиця 1

Поширення екзогенних геологічних процесів на території Запорізької області [5, 6]

№	Вид ЕГП	Площа поширення, км ²	Кількість проявів, од.	% ураженості регіону
1	Зсуви	3,6	205	0,013
2	Абразія	0,27 (по відстані 270 км)	1	0,009

Активні зсувні процеси на узбережжі Дніпровського водосховища поширені на ділянці берегового схилу між селами Круглик і Грушівка, також на цій ділянці спостерігаються активні процеси абразії, про що свідчать свіжі осипи ґрунту біля підніжжя схилу, а також повалені дерева. На узбережжі Каховського водосховища зсувні процеси активно розвивались в районах сіл Балки і Маячка, а також на ділянці спостереження Мамаєва гора. Швидкість протікання зсувних процесів у порівнянні з минулими роками знизилась, що, зокрема, зумовлено берегозахисними роботами, проведеними на різних ділянках узбережжя водосховища [7].

На ділянці I категорії – узбережжя Азовського моря, найбільш інтенсивно корінний береговий схил розмився в Обитічній затоці на ділянці довжиною 31 км під дією активних процесів морської абразії. Ділянка починається від західної околиці селища Степанівка-I і закінчується на західній межі Ботієвської зсувної ділянки II категорії. Корінний береговий схил активно розмивається, за виключенням долини річки Домузла. На багатьох ділянках затоки проводяться берегозахисні та берегоукріплювальні роботи [7].

Швидкість абразії берегів Азовських кіс протягом 2017 року на окремих ділянках була різною. Найбільш інтенсивно відмивалися східні і південно-східні береги кіс, так:

Федотова коса. Східний берег від села Степок на південь довжиною 4 км, довжина вимірюється за рік практично не збільшилась, подекуди, на момент обстеження, простежувалась акумуляція пляжних відкладів (рис. 1). В селі Степок місцевим населенням виконано будівництво берегоукріплювальної підпірної стінки та берегозахисних споруд, які сприяли збільшенню ширини пляжної смуги.

Рис. 1. Чотирьохкілометрова зона східного берегу Федотової коси на південь від с. Степок [7]

Обитічна коса. Протягом останніх років коса Обитічна, що на десятки кілометрів заходить в Азовське море, в результаті несприятливих кліматичних умов (особливо в осінньо-зимовий період) зазнає руйнації берегової лінії та вузьких ділянок коси [2]. Для вирішення питання розпорядженням голови Запорізької обласної державної адміністрації від 12.05.2015 року № 161 створено комісію з обстеження коси Обитічної, яка розташована в Приморському районі Запорізької області. До складу комісії увійшли представники державних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та лісового господарства [8].

За результатами роботи комісії було рекомендовано Запорізькому обласному управлінню лісового та мисливського господарства спільно з науковцями розробити схему та методи проведення невідкладних заходів по відновленню дороги без негативного впливу на унікальну природу коси [1].

Вирішення проблем, пов'язаних з активізацією ЕГП, укріплення берегів з метою запобігання подальшої ескалації екологічного лиха, подолання наслідків небезпечної екологічної ситуації, вирішення проблем захисту і збереження цінних природно-лікувальних ресурсів та рекреаційного потенціалу регіону можливе тільки за умови комплексного підходу на державному рівні з залученням можливостей місцевого рівня [3, 4].

ЛІТЕРАТУРА

1. Відбулося віїзне засідання комісії з обстеження ландшафтного заказника «Коса Обіточна» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zdn.gov.ua/news/vidbulosya-viizne-zasidannya-komisii-z-obstezhennya-landshaftnogo-zakaznika-kosa-obitochna.html>.

2. Непша О.В. Геоморфологическое строение аккумулятивных образований северного побережья Азовского моря // Scientific letters of academic society of Michael Baludansky. – Košice, 2013. – Part 1(4). – С. 114– 116.

3. Непша О.В. Фактори, що обумовлюють сучасні процеси абразії північного берегу Азовського моря // Сучасна наука: тенденції та перспективи: матеріали регіональної інтернет-конференції молодих учених (15-19 травня 2017 р.). – Мелітополь, 2017. – С. 397–401.

4. Північно-Західне Приазов'я: геологія, геоморфологія, геолого-геоморфологічні процеси, геоекологічний стан / Л.М. Даценко, В.В. Молодиченко, О.В. Непша та ін.; за ред. Л.М. Даценко. – Мелітополь: Вид-во МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2014. – 308 с.

5. Прохорова Л.А. Поширення небезпечних екзогенних геологічних процесів на території Запорізької області // Соціальні та екологічні технології: актуальні проблеми теорії та практики: матеріали Х міжнародної інтернет-конференції, (Мелітополь, 24–26 січня, 2018 року) [за заг. ред. В.І. Лисенка, Н.М. Сурядної]. – Мелітополь: ТОВ «Колор Принт». – С. 142–143.

6. Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Запорізькій області у 2016 році [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.zoda.gov.ua>.

7. Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Запорізькій області у 2017 році [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.zoda.gov.ua>.

8. Розпорядження голови державної обласної адміністрації від 12.05.201 р. № 161 «Про створення комісії з обстеження ландшафтного заказника загальнодержавного значення «Коса Обіточна» та затвердження її складу» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ns.zoda.gov.ua/images/article/original/000045/45294/120515n161p.pdf>.